

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.— Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 46.

Sreda, 10. junija 1931.

Leto VI.

Kriza in naloge strokovnih organizacij.

Organizacija mora nuditi poleg bojevnega tudi humanitarni značaj.

Posledice dejanske in fingirane gospodarske krize občutijo svobodne strokovne organizacije tudi pri nas. Predvsem mora organizirano delavstvo voditi borbo za kolektivne pogodbe in pa boj proti zniževanju mezd in plač. Neobzirno so se doslej zniževale mezde v usnjarski, tekstilni, kovinski, rudarski in drugih strokah. Rudarji se nahajajo prav sedaj pred sklepanjem nove kolektivne pogodbe, pri katerem nameravajo podniški podjetniki pristriči tudi mezde. Vrhutega pa ima delavstvo mnogokje skrajšan delovni teden. Večja tekstilna tovarna je celo tako drzna, da izvaja 10- do 14urni delovnik ter plačuje svoje delavstvo, namesto, da bi plačevala odškodnino za nadurno delo, za čezurno delo slabše kakor ob normalnem delavniku. Tako se bojuje podjetništvo na celi črti za poslabšanje socialnega položaja delavstva glede mezd in delovnih zadev kakor tudi glede socialnega zavarovanja in delavskega varstva. Borba za te pravice delavstva so najvažnejše naloge svobodnih strokovnih organizacij in le teh, ker so neodvisne vsakršnih tujih meščansko-političnih vplivov.

Nimajo pa strokovne organizacije samo te naloge. Organizacije imajo še druge važne notranje naloge, ki jih morajo člani enako ceniti. Taka naloga je **podpiranje** članov v slučaju, če njih delovna sila ni produktivno zaposlena. Ne moremo namreč računati s tem, da bi današnja družba, dala sredstva za vzdrževanje nezaposlenih. Kdor nima dela, je žrtev gospodarskih razmer. Iz tega razloga morajo strokovne organizacije kar najbolj lajšati njih bedo.

V ta namen snujejo organizacije dobro urejene podporne ustanove v svojem delokrogu, ki dobe pomen zlasti za dobo gospodarske krize. Ohranitev in izpopolnitev podpornih uredb mora biti zaradi tega strokovnim organizacijam prav posebna briga. Če ustvarja že gospodarska kriza veliko armado nezaposlenih članov, tedaj izroča strojna tehnika še večje število delavcev predčasno in trajno, deloma ker opešajo, deloma ker se produkcija prebrzo razvija, iz produktivnega procesa. Za te člane je pač nujno dolžna skrbeti organizacija.

Samo pogled v te podporne uredbe strokovnih organizacij nas prepriča, kako silno važna je postala ta samopomoč za člane. Milijonski zneski služijo podporam in lahko rečemo, da strokovne organizacije bolj skrbe za svoje člane kakor skrbi država, oziroma družba, dasi bi bilo to nje naloga. V vseh strokovnih organizacijah tudi zmaguje ta zavest; vse strokovne organizacije se trudijo, kako bi se notranje utrdile in postale tudi materialna zaščita svojih članov. Poraja se v strokovnih organizacijah v tem zmislu povsod razveseljiva požrtvovalnost in vzorna solidarnost.

Nihče naj ne misli, da ta skrb za člane ni priporočljiva za naše bojevnice organizacije ter da bi podporne uredbe upravljale organizacije v težaven položaj. Potreba nas sili k temu, ker ne moremo malomarno opazovati, kako narašča beda okoli in okoli. In z razpoložljivimi sredstvi moramo ob požrtvovalnosti skušati na tak ali enak način omiliti sedanje

Sklep kongresa nemške socialno-demokratske stranke.

Zaupnica strankinemu načelstvu.

Kongres nemške socialne demokracije je bil v soboto 7. t. m. v Lipskem zaključen. Strankinemu vodstvu je izrekel kongres soglasno zaupnico. Debata o taktiki stranke je bila na kongresu sicer živahna, vendar še je pa dosegel manifestačen izraz odobravanja dosejanje politike, ki gre za tem, da se štiti demokracija in demokratska ustanova nemške republike.

Kongres je tudi odločno obsodil kršitev discipline devetih državno-zborskih poslancev, ki se niso ravnali po sklenjeni taktiki državnozbornske frakcije ob priliki glasovanja o nadomestni križarki. Stranka je sklenila, da iz zgoraj navedenih razlogov ne glasuje. Opozicijsalni poslanci so uvideli napako sami.

Presenetila pa je kongres zasilna odredba Hindenburgova, ki predvsem obremenjuje delovne sloje. Stranka bo o ukrepah proti njej še sklepala.

Kongres stranke je uspel tako

dobro, da bolje ni mogel. Vplivni vodilni sodruzi trdijo, da je ta kongres prav posebno dokazal razumevanje težkega položaja ter dokazal, da hoče stranka z vso odločnostjo čuvati svoj položaj kot politični faktor z ozirom na razmere v nemški in mednarodni politiki.

Strankino načelstvo.

Izvoljeni so bili v načelstvo stranke: Wels, Crispian in Hans Vogel kot predsedniki; kot odborniki prejšnji člani in iznova dr. Breitscheid in Litke (Berlin).

Stanje stranke.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je stranka v zadnjih dveh letih pridobila 100.000 članov ter šteje sedaj 1.037.000 članov. Imovine je imela stranka leta 1930 nad 15.400.000 mark (200 milijonov dinarjev). Minulo leto je bilo nekoliko slabše zaradi silne gospodarske krize.

Macdonald za mednarodno sodelovanje.

Urad dela mora dobiti več veljave.

Predsednik angleške delavske vlade Macdonald je govoril na konferenci delavske stranke v Blackpoolu. Apeliral je v svojem govoru na druge politične stranke, da sodelujejo pri reševanju nekaterih važnejših vprašanj, ker je sodelovanje mogoče. Priboriti moramo predvsem mednarodnemu uradu dela več vpliva in

ugleda. Sodelovanje se mora raztezati tudi na mednarodne zadeve. Francija, Nemčija, Zedinjene države in Velika Britanija morajo paziti na to, da nobena država ne uspeva, če ne uspevajo tudi druge države. Vsi narodi se morajo združiti, da iztrebijo zla na svetu in vsak narod mora pri tem delu pomagati.

Madžarski parlament razpuščen.

Madžarski socialni demokrati demonstirajo za tajno volilno pravico.

V soboto, dne 6. t. m. je ministrski predsednik grof Bethlen sporočil, da je dobil od državnega upravitelja dopis o razpustu parlamenta in o sklicanju novega parlamenta dne 18. julija t. l.

Ob čitanju Horthyjevega dopisa so poslanci vseh strank vstali, razen socialnih demokratov. Seja je bila sicer burna. Po prečitaniu dopisa je govoril grof Bethlen. Med govorom so socialni demokrati ponovno vzklikali: Sem s splošno, enako in tajno volilno pravico!

razmere. Da je tako, imamo tudi dokaze.

V organizacijah, ki so v tem zmislu notranje utrjene in urejene, imajo tudi bolj stalno članstvo in mnogo manj jih zadene izprememba gospodarskega položaja. Člani imajo v takem primeru mnogo več zaslombe v svoji strokovni organizaciji, kakor povsod drugod, tako ne le z ozirom na plače, kolektivne pogodbe in dogovore, ampak tu imajo tudi zaščito in pomoč v usodnih dnevih svojega življenja. Člani razumejo to in te uredbe tudi primerno cenijo.

Gospodarska kriza seveda ogroža članstvo strokovnih organizacij. Število časih znatno pada, ker delavstvo menjava poklic, odpotuje. Grozna beda odvzame organizacijam člane. Marsikdo obupan in vznemirjen zapusti ob takem času strokovno organizacijo, ker ga mučijo težke razmere, napadajo podjetniki, ne da bi se mogli zadostno ubraniti ali doseči posebne uspehe. Agitacija organiza-

Mosley—Hitler.

Pokazal je samo svojo barvo.

Iz angleške delavske stranke je nedavno izstopil bogataš Mosley ter snuje svojo stranko. Delavska stranka mu je bila premalo radikalna. Mosleyeva stranka je pa sedaj poslala dva svoja voditelja, majorja Thompsona in Lesly Cuminga v Nemčijo, v monakovski glavni stan Hitlerjeve fašistične stranke. Stranka ima nad 325 milijonov imetja, in sicer je dobila znaten del imetja od papirne industrije in nekega magnata pomorske plošbe. Vse to kaže, da Mosley ni spadal v delavsko stranko in da ima povsem druge interese kapitalističnih magnatov.

cij v takih primerih ne more vse škode popraviti. In dobre podpore v taki veliki delavski stiski so tudi važen faktor, ki s svojo pomočjo ohranijo članstvo v trdnem zaupanju v bodočnost.

Zaraditega strokovne organizacije ne smejo nikdar obnem, ko vrše svoje velike druge naloge, pozabiti na pravkar imenovani namen. Dolžnost strokovnih organizacij ob križah, ker jo članstvo zna ceniti, je, pospeševati podpore, uredbe, je utrditi, izpopolniti in tudi poskrbeti v ta namen potrebna denarna sredstva. Z majhnimi žrtvami, z majhnimi prispevki se zbera velike vsote, ki so v sili velika uteha.

Velike poplave v Macedoniji. Neprestano deževje je povzročilo v južni Macedoniji velike poplave, ki so zahtevale tudi nekaj človeških žrtev. Nastala škoda se ceni na več milijonov dinarjev.

Puška vzgojno sredstvo za mladino.

Mussolinijev članek o mladini in fašizmu.

Kdor hoče imeti dobro vzgojeno mladino, kdor želi miru med narodi, kdor želi, da se vzgoji človeštvo napredno in za praktično življenje ter vidi v človeštvu problem višje in popolne kulture, ne bo mladine vzgajal s puško v roki, ker je vzgoja z orožjem v roki najboljša pot nazaj v barbarstvo. Potrebna je morda obramba miru, potrebna je obramba pravic in pa tudi kulturnih dobrin, če so v nevarnosti. Ali vzgoja naroda ob puški, kakor zahteva bivši učitelj in sedanji predsednik italijanske vlade Mussolini, je zločin nad narodom, slab zgled za vso človeško družbo v trenutku, ko se vrši ob veliki propagandi delavskega gibanja borba za razorožitev in za svetovni mir. Italijanski duh oboroževanja vlada sicer še po nekaterih drugih državah, dasi vse ječe pod ogromnimi bremenami stroškov za militaristične namene ter utemeljuje svoje oboroževanje zlasti z oboroževanjem svojih sosedov ali gospodarskih konkurentov.

Pettisoč milijonov dolarjev stane vsako leto vzgoja narodov s puškami. Pettisoč milijonov ali 280 milijard dinarjev; to je znesek za eno leto, s katerim bi naša država ob sedanjem gospodarstvu lahko krila dvajset let svoje proračunske potrebe.

Mussolini je v odgovor na papeževe proteste proti fašizmu in preganjanju katoliške akcije napisal v fašistovskem listu »Gioventu Fascista« članek, v katerem postavlja dve glavni tezi. Pravilno naglašja Mussolini, da pripada vzgoja mladine izključno državi, s čimer pa seve še ni rečeno, da je vsaka državna vzgoja dobra in prava. Če so na krmilu države ljudje, ki vzgoje v prid splošnosti ne razumejo, tedaj je tudi država slaba vzgojiteljica. Problem vzgoje ne more biti filistrstvo, ne sektaštvo, ne oboževanje oseb in domišljije, da je ta ali oni narod božanstven. Prazne fraze niso vzgojne; prazne fraze in puška vodijo narode v nebriznost za življenske probleme. Tako vzgojeni narod postane lutka življenja in naglo propada.

Nadalje pravi Mussolini, da mora biti mladina prežeta s fašistovsko disciplino, sezati po knjigi in tudi po puški, ker je to potrebno za obrambo domovine in obrambo fašistovske revolucije. Italija vsa stoletja svoje zgodovine ni znala pokazati svojih vojaških vrlin. Po vojnah rimskega cesarstva je bila edino svetovna vojna, v kateri je Italija »zmagala«. Mladina naj ohrani vojnega duha, da bo pevaje šla v borbo, ki bo nastala v zračnih, morskimi in na zemskih mejah Italije. — Tako hoče Mussolini, ki je danes v Italiji država, vzgajati mladino. Tako hoče Mussolini vzgajati nov rod s puško v roki, ki bo komaj čakal, da zapoje patriotične pesmi in navdušen za klanje napade »sovražnika«, a živeti in delati pa ne bo znal.

Vatikan je postal pohleven. Papež zahteva samo, da se protikatoliške demonstrante zapre in voditelje izroči sodišču ter da italijanska vlada obžaluje nasilje proti katoliški akciji in svetemu očetu, ter da se morajo krivci kaznovati kakor žalitelji kralja.

Borba med Vatikanom in Kvirinalom se zaključuje. Za mladino, za bo-

dočnost se gre obema. Vsak ima svoje vzgojne metode in oba hočeta pah-niti človeštvo nazaj: Kvirinal v cesar-ski rimski imperializem, ki je povzročil v starem veku polom svetovne rimske države, Vatikan pa v srednji vek najžalostnejšega spomina za vse evropsko človeštvo.

Ne ena ne druga teh metod vzgoje ni prava; napake v zgodovini bi morale biti svarilni opomini. Razvoj gre naprej: kultura, vsesplošni človeški interesi, svetovni mir; v tem duhu se bo moral vzgajati človeški rod bodočnosti.

Kdo podpira nemške fašiste.

6.5 milijonov dinarjev podpore so prejeli nemški fašisti od podjetnikov.

Kakor poroča »Dortmunder Generalanzeiger« so poruhrski rudniki zopet podarili nemškemu fašizmu podporo v znesku 500.000 mark (6.5 milijonov dinarjev). Znesek je bil nakazan po zaupnih osebah, da iz knjižbe ni razvidno, kdo je obdarovanec. Nedvomno so fašisti prosili za podporo in dokazali, da dobro delajo. Delovanje fašistov je v interesu podjetnikov, zato so jim naklonjeni. Podjetniki so pametni ljudje, zato podpirajo vedno in povsod tiste organizacije, ki rušijo delavsko solidarnost njim v prid in v škodo delavskemu razredu.

Monakovska steklena palača pogorela.

Nenadomestljiva izguba nemškega slikarstva.

V soboto zjutraj je na sedaj še nepojasnen način nenadoma izbruhnil požar v umetnostni razstavnici palači v Münchenu, v takozvanem »Glaspalastu«, zgrajenem izključno iz stekla in železnega ogrodja, zavzemajoč 11.500 kvadratnih metrov prostornine. Stavba je bila zgrajena v letih 1853—54 v razstavne svrhe. Od leta 1888 je služila izključno kot razstavnica za slikarska in kiparska dela. Trenutno je bila prirejena razstava nemškega romantizma v slikarstvu in so v to svrhu bila zbrana najboljša dela prvih nemških mojstrov prošlega stoletja, ki so jih v ta namen posodile razne nemške galerije, muzeji in zasebniki. Ta razstava je obsegala 110 najdragocenejših slik. Poleg tega se je pa nahajalo v palači nad 70 razstav raznih slikarjev, skupno nad 3500 slik, ki so razen nekaterih malenkosti vse postale žrtev katastrofe. Skupna škoda se niti ne da oceniti. V Nemčiji vlada radi te katastrofe splošna potrtost.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Pantelejmon Romanov:

Pasje življenje.

Gospodinja je delala na vrtu, ko je pritekla njena nečakinja in ji povedala, da je prišlo v stanovanje nekaj moških, ki sprašujejo po njej.

»Kaj mi pa hočejo?« je vprašala začudeno.

Nečakinja ni vedela odgovora. Neka sosedka se je oglasila:

»Bogsigavedi! Morda hočejo zmeriti sobe?«

Gospodinja se je že hotela prekritizati. V strahu pred tujci, ki so vpraševali po njej, je pozabila to storiti. Odprla je usta in poslušala sosedo, ki je hitela pripovedovati:

»Eh, tudi k sosedovim so prišli ljudje z metri. Zmerili so sobe, potem so jih pa vrgli iz stanovanja. Dejali so, da se kubatura ne ujema...«

»Res je, zmerom govore o nekakšni kubaturi... Vrag jo vzemi!«

»Veste kaj, sosedka, morda so pa prišli, da preiščejo stanovanje? Bog-nedaj, da bi jim kakšno reč skrila. V tem primeru ti vzamejo vse, kar imaš.«

Doma in po svetu.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, ki je bil v zvezi z dunajskim Kreditnim zavodom in je eden najmočnejših zavodov, je prešel v roke jugoslovanske večine. Glavni soudeleženki sta Mestna hranilnica ljubljanska in Hranilnica Dravske banovine (Kranjska hranilnica). Zavod je bil gospodarsko avtonomen in ni trpel zaradi dunajske krize, pač pa je potreboval, ker je velik zavod, močnega finančnega zaledja.

Zagrebska zveza industrijalcev je imela v nedeljo svoj občni zbor v Zagrebu. Dosedanji predsednik Aleksander je odstopil ter bil izvoljen za častnega predsednika. Novi predsednik je industrijalec Vl. Arko.

Dr. France Windischer je odšel v pokoj. Pri ljubljanski zbornici za trgovino, obrt in industrijo je generalni tajnik dr. France Windischer deloval 36 let in sedaj stopa na svojo željo v pokoj. Dr. Windischer je bil res delavec, miren, vztrajen in najobjektivnejši posredovalec v spornih vprašanjih, kolikor je mogoče danes govoriti o objektivnosti. Udeleževalec se je dr. Windischer zlasti kot gospodarski pisatelj s posebno preciznostjo in dobrohotnostjo svojih spisov. Iz njegovih spisov ni nikdar odsevala subjektivnost in sovražnost, marveč vedno le stvar, snov, kakršna je v današnji družbi. Zelimo mu i mi ob slovesu iz TOI odpočitek in svobodo za nadaljnje delovanje.

Mesto Dunaj dobi novo ustavo in nov volilni red. Dunaj je danes ob enem deželni in občina. Občinski svet je sočasno deželni zbor in župan je deželni glavar. Ustava se bo nekoliko izpremenila in tudi volilni red bo spremenjen. Število občinskih svetovalcev, ki je nekoč pod Luegerjem znašalo 165, so po vojni znižali na 120. Sedaj jih bodo znižali na 70. Pri volitvah bo uvedeno dvojno štetje glasov, kot pri parlamentarnih volitvah.

Strafella odstranjen. Ker je javnost po končni razsodbi v procesu proti »Arbeiter-Zeitung« in po sklepu glavnega parlamentarnega odbora zaman čakala, da bo Strafella prostovoljno zaprosil za razrešitev, je ministrski svet v soboto sklenil, ga odpoklicati.

Mesto dr. Straffella je bil imenovan generalnim ravnateljem avstrijskih zveznih železnic višji gradbeni svetnik inženir Egon Seefehner, ki bo po možnosti nadaljeval z elektrifikacijo avstrijskih železnic.

Zasilna odredba nemške vlade. Dne 6. t. m. je bila objavljena zasilna odredba državnega predsednika, ki ima namen z novimi davki in črtanjem postavk v državnem proračunu vpostaviti nemški državni proračun v ravnovesje. Po tej odredbi se znižajo tudi plače državnih uradnikov, deželnih, občinskih in javnih nameščenec. Prispevki za nezaposlene se

znižajo za 5 odstotkov. Čakalna doba za podpore za nezaposlenost se podaljša, poostri pa obveznost sprejema ponujenega dela. Zasilna odredba ima namen vplivati, da se čimprej doseže revizija reparacijskih obveznosti. — Obenem obsega odredba program javnih del, skrajšanje delovnega časa v javnih obratih takoj, v privatnih pa po dogovorih in ob intervenciji oblasti. Večina sanacijskega programa zopet obremenjuje produktivne sloje in nameščence. Vlada je segla po tej odredbi, ker v državnem zboru ni prodrla s svojim finančnim načrtom.

Spopadi med komunisti in nacionalnimi socijalisti. V nedeljo, dne 7. junija se je vršil v Chemnitzu na Saškem okrožni zlet hitlerjevcev, na katerega sta prišla tudi Hitler in Göbbels ter bivši nemški prestolonaslednik. Pred komunističnim društvenim domom se je pa razvil pretep med tam oprezujočimi komunisti in mimo korakajočimi hitlerjevci. Bombardirali so drug drugega s kamenjem in streljali iz samokresov. Dva hitlerjevca sta bila ubita, 10 pa ranjenih. Nekoliko komunistov je bilo ranjenih s strelji po policiji, ko so bežali preko streh iz obleganega društvenega doma, v katerem je bilo 80 komunistov aretiranih.

Nesoglasje v socijalistični stranki Francije. Radi sklepa strankinega kongresa v Toursu, da stranka ne bo podpirala militarizma in oboroževanja, ki se vrši pod firmo patrijotizma in državne obrambe, je 23 socijalističnih parlamentarcev, med njimi Paul Boncour, Renaudel in Varenne, ki tvorijo desničarsko krilo stranke, izjavilo, da ne priznavajo strankinih sklepov.

Nova belgijska vlada je sestavljena. Od 12 ministrov je 7 od katoliške in 5 od liberalne stranke. Socijalisti so slej ko prej v opoziciji.

V znamenju razorožitve. Francija je imela v toletnem vojnomo-narskem programu dve novi križarki v skupni tonazi 35.000 ton. Sedaj pa, ko je Nemčija spustila v vodo svojo prvo A-križarko v izmeri 10.000 ton, je Francija hitro svoj program spremenila: mesto nameranih dveh križark bo zgradila majhne, v skupni tonazi 28.000 ton, ki bodo še modernejše, bolj oborožene in večje brzine kakor nemške. V ta namen je že dovoljen enkratni kredit 1 milijarde 293 milijonov frankov.

Pred stavko treh milijonov delavcev in delavk na Angleškem. Tekom tedna se bo odločilo, ali bo v Angliji prišlo do stavke, pri kateri bi imeli sodelovati trije milijoni delavcev. Velike angleške strokovne organizacije in to: rudarji, transportni, pristaniški delavci ter delavci v dokih in končno delavci strojne industrije so ustvarili ožjo zvezo, da se obranijo pred karteliranimi izkoriščevalci.

Pred svetovno vojno se je zgodilo prvič v zgodovini modernega delavskega gibanja, da je milijon angleških rudarjev napovedalo stavko. Tokrat se je svet čudil in delodajalci so se tresli od strahu. Milijon stavkajočih danes več ne imponira, pač pa trije milijoni. V trenutku, ko vlada skoraj po celem svetu brezposelnost ter pomanjkanje, so si združeni angleški delodajalci vtepli v glavo, da je treba plače znižati in obenem podaljšati delovni čas. Delavci pa bodo na to odgovorili s stavko.

Angleška volilna reforma sprejeta. Angleška spodnja zbornica je pretekli torek sprejela zakon o volilni reformi, in sicer z 278 proti 228 glasovom. Na Angleškem so imeli menda najstarejši volilni red, ki je bil tudi res zelo zastarel. Vsak posedujoči Anglež je imel povsod volilno pravico, kjer je imel posest. To bo sedaj odpravljeno. Konservativci so se zelo trudili, da bi še ohranili stari volilni nered, od katerega so oni imeli mnogo koristi.

Angleški ladjedelničarji za trgovino s Sovjeti. Delegacija, obstoječa iz newcastelskega župana in zastopnikov strojne in ladjedelniške industrije, je bila 3. t. m. pri predsedniku spodnje zbornice in pri lordu-čuvarju pečatov, ki je poverjen z izdelavo načrtov za pobiranje brezposelnosti, in je predlagala, naj se izvozniki krediti raztegnejo tudi na nakup novih ladij po sovjetski Rusiji.

Italija proti nemško-avstrijski carinski uniji. V italijanski zbornici so imeli živahno razpravo o nemško-avstrijski carinski uniji. Schanzer in tržaški senator Pitacco sta dokazovala, da pomeni nemško-avstrijska unija smrt za Reko, Trst in Benetke, ker bi Nemčija, če pritegne nase srednjeevropske države, dirigirala tranzitni promet preko Hamburga. Če Nemčiji uspe carinska pogodba, pomeni to politični in gospodarski poraz Italije.

Španska ustavodajna skupščina sklicana. Španski ministrski svet je na svoji seji dne 3. junija sklenil, da se skliče nova ustavodajna skupščina, ki bo izvoljena dne 28. junija oz. 5. julija, za dne 14. julija. Parlament bo sestojal samo iz ene zbornice. Začasna vlada pa bo imenovala državnega poglavarja do uveljavljenja nove ustave. Končno je ministrski svet sklenil, da smejo zopet izhajati vsi časopisi.

Kandidat španske republike za predsednika. Francoski listi javljajo, da postane predsednik španske republike najbrže pariški odvetnik Torre. Najprej bo izvoljen za senatorja in potem za predsednika. Torre je Španec in biva že nad deset let v Parizu ter je slovit odvetnik.

Protiv večim bivšim španskim ministrom je uvedla republikanska vlada kazensko postopanje radi zlorab svojih bivših položajev.

»Ah, človeka lomí strah, še preden jih je videl.«

Gospodinja je zavila roke v predpasnik in razburjena odhitela proti hiši. Na pragu so stali trije mladi moški. Vprašali so jo:

»Ali ste vi gospodinja?«

»Oprostite, jaz sem,« je rekla preplašena ženska in pogledovala zdaj tega, zdaj onega.

»Prišli smo, da pregledamo vaše stanovanje, državljanka. Odprite vrata.«

Bog-nedaj, da bi oklevala ali se jim celo postavila po robu! Toda slučaj je nanesel, da je tisti mah prihitela perica, ki je šepnila prestrašeni gospodinjji na uho:

»Vprašaj jih po izkaznicah.«

Gospodinja se je prestrašena ozrla naokoli. Imela je že na jeziku vprašanje o izkaznicah, a v zmedu pa je že eden izmed gostov, mlad fant v kožuhi, potegnil meter in se obrnil k tovarišem ter zamrmral med zobmi:

»Ta je že naša.«

Gospodinjjo je to še bolj zbegalo. Besed, ki jih je bil rekel fant z metrom tovarišu, ni razumela. A bila je

prepričana, da je rekel nekaj važnega. Da bi se opravičila fantu, ki jo je zdaj pogledal od strani, je dejala:

»Batjuška, ali naj rečem onim radovednejšem tam-le, naj se odstranijo?«

Fant se je namrdnil:

»Pusti jih, ni treba. Čim več ljudi, tem več javnosti.« Potem se je obrnil k tovarišu: »Izmeri zid!«

Nagovorjeni tovariš je začel merit. Gospodinja je z veliko zaskrbljenostjo opazovala njegovo početje. Mahoma je padlo vprašanje:

»Kaj pa imaš v kovčegu?«

»Nič, batjuška, samo perilo. Nič drugega...«

»Odpril!«

»Oprosti, batjuška, zdaj mi prihaja na misel, da sem včeraj zaklenila sem-le dva koščka mila... in menda tudi malo moke...«

Odprla je kovčeg.

»Kaj pa ta sladkor?« je vprašal fant v kožuhi. Obraz mu je postal mahoma strog in mračen.

»Da, da, batjuška, tudi malo sladkorja sem skrila... da ga ne bi miši uničile.«

»Kdaj si ga skrila?«

»Včeraj, predvčerajšnjim... Pri-sežem, da je gola resnica.«

»Izmeri kovčeg!« je velel fant v kožuhi tovarišu z metrom.

»Zdaj nam pa pokaži shrambo!«

»Kaj pa kovčeg, batjuška? Ali ostane meni?«

»Pa naj ostane tebi!« je rekel kožuhar in stopil proti shrambi.

Tam so takoj opazili še dva kovčega. Gospodinja se je zaman trudila, da bi enega skrila. Kožuhar, ki je bil očitno predsednik komisije, je bil videti zelo lokav in prebrisan. Zahteval je, da mora tudi ta dva kovčega odpreti. V njih so našli moko in sladkor. Žena se je kar za srce pri-jela, tako močno ji je utripalo, vendar pa se je skušala obvladati, da ne bi vznemirila komisarjev.

Tedaj pa je vsem zastala sapa. Gospodinja je mislila: Zdaj pa pore-če: Zaplenjeno! — Neka sosedka, ki je gledala preiskavo, pa je šaljivo pripomnila: Piši: Izgubljeno! — Vendar je ostala ta huda beseda brez odmeva.

(Konec prihodnjic)

Tudi Ti

delavec in nameščenelec, moraš razmišljati, kako boš najbolje branil svoje interese.

Pomni! Tvoje edino orožje je dobro razširjen in neodvisen delavski list; zato naj bo Tvoja naloga, pridobiti »Delavski Politiki« vsaj enega novega naročnika, katera se je ves čas svojega izhajanja odločno borila za izboljšanje bednega položaja delavcev.

Da zamore »Delavska Politika« vršiti nalogo v polni meri, moraš tudi Ti pomagati s tem, da jo širiš in ji pridobiš nove čitatelje, oziroma naročnike.

Kongres mednarodne zveze privatnih nameščencev.

Tudi privatni nameščenci za 40urni delovni teden.

Od 11. do 14. maja t. l. se je vršil v Amsterdamu kongres mednarodne zveze privatnih nameščencev. Kongres je odobril sklepe mednarodne strokovne zveze in socialistične internacionalne glede pobiranja nezaposlenosti ter povdaril, da je enotna fronta delavcev nujno potrebna.

Po sprejetju resolucije, ki načelno sprejema program mednarodnega socialističnega gibanja, je kongres posebej povdaril naslednjih sedem specialnih zahtev. In sicer:

1. Nemudoma naj se uvede 40urni oziroma 5dnevni delovni teden.

2. Splošno naj se podaljša šolska doba in določi višja starost za zaposlitev v različnih poklicih.

3. Izpopolni naj se posredovanje služb za nameščence z ozirom na njih posebne potrebe; prepove se naj obrtoma vodena posredovanja služb; zagotovi naj se svobodna selitev nameščencev po mednarodnih pogodbah.

4. Uvede, oziroma izpopolni naj se varstvo za slučaj odpovedi službe nameščencem.

5. Zagotovi naj se zadostna odškodnina odpovedanim nameščencem, zlasti če se jih odpusti zaradi racionalizacijskih ukrepov.

6. Zadostna podpora za nezaposlene nameščence za vso dobo nezaposlenosti.

7. Zagotovi naj se zadostna pokojnina za stare nameščence, ki niso več sposobni za poklic.

premično premoženje se cenil na 2362 milijonov mark. Ostalih 1590 milijonov mark še vseeno nudi dovolj jamstva za nove kredite.

Začetek nove velike ekspedicije na severni tečaj. Iz Provincetovna (Zedinjene države) poročajo, da je podmornica »Nautilus« odplula proti Londonu, odkoder bo nadaljevala vožnjo preko Bergena in Trasmöja na Spitzberge. Od tu bo nastopila »Nautilus« svojo vožnjo na severni tečaj. Na krovu se nahaja Hubert Willkins ter nekateri znanstveniki. Podmornica ima živil za 18 mesecev, ter kuriva za 8000 km dolgo pot. Willkins računa, da bo v 20 dneh dosegel severni tečaj.

Strelna zažgala petrolej v Rumuniji — 350 vagonov nafte zgorelo. Strelna je udarila pretelki teden v rezervarje rumunske rafinerije v petrolejski pokrajini Bacau in zažgala nafto, ki je eksplodirala. V nekaj trenutkih je bila cela okolica eno samo plameno morje. Ker se je v času nezgode nahajalo na prostoru več uradnikov in delavcev, se je bati, da so vsi zgubili življenje. Uničeni so trije tanki z vsebino 350 vagonov nafte. Škoda cenijo na okoli 50 milijonov lejev.

Družinska tragedija. V Kolmarju na Alzaskem se je v tamkajšnji justični palači dogodila strašna rodbinska tragedija. V urad sodnika dr. Billinga je prišla njegova soproga, s katero sta se nahajala v ločilnem postopku, ter oddala nanj štiri revolvere strela. Billing je padel smrtno zadet. Morilka je na to povzila dozo močnega strupa ter se takoj zgrudila poleg trupla svojega moža.

Avtobus konkurent železnice. Na progi Dunaj—Budimpešta so uvedli avtobusni promet kljub temu, da obstajajo med obema mestoma dobre železniške zveze.

Blazna mati ubila svoje otroke. V Heilzingenu na Sp. Avstrijskem je žena kočarja in cestarja Emila Meierja v hipni zblaznosti s sekuro ubila svoje štiri otroke v starosti 3 do 9 let medtem, ko so spali. Nesrečno mater so prepeljali v blaznico.

Vsak zaveden, strokovno in kulturno organizirani delavec mora imeti doma predvsem delavski časopis. Mesečna naročnina »Delavske Politike« znaša Din 10.—, kdor pa tudi tega zneska ne zmore sam plačati, naj si jo naroči skupno s svojim bližnjim sodrugom.

Sodružica! Sodrug! Ne zamudita nobene priložnosti, da opozorita sotrpina in prijatelja, ki še nima »Delavske Politike« naročene, da mora biti predvsem naročnik svojega delavskega lista.

Čim več naročnikov in čitateljev »Delavske Politike«, tem več borcev za delavske pravice!

Izpoved malomarnega delavca.

Kako piše delavec strokovni organizaciji.

Vest me že dolgo muči in sili, da Vam pojasnim svojo stvar, ki mi je silno neprijetna in me v notranjosti peče.

Gotovo se še dobro spominjate, da ste me lani zastopali pri neki mezdni zahtevi.

Jaz sem pa ostal nehvaležen napram svoji organizaciji, in sicer s tem, da sem zaostal s svojimi prispevki. Ne gre mi res ne za znesek, ki ga, kar smatram za svojo dolžnost, moram plačati vsak teden, ampak vzrok je moja malomarnost.

Moja vplačevalnica ni v kraju, kjer stanujem.

Ker pa odhajam vsako soboto šele ob osmih zvečer iz šole iz mesta, mi ni bilo nikdar mogoče, priti v vplačevalnico, čeprav sem imel resno voljo, da to storim. Tako sem zaostal s prispevki. Tudi nisem nikogar imel, ki bi bil vplačilo zame oskrbel.

Toda pravzaprav je to le moja malomarnost. Prosim Vas za svet. V vplačevalnico ne morem iti, ker tam me bodo smatrali za odpadnika. Utegnil bi Vam dokazati, da sem ostal to, kar sem vedno bil, bojevnik za svobodo delavca, zakaj že pet let sem politično organiziran, dalje sem delavski telovadec in pevec.

Morda se boste nasmehnili, dragi sodrug, mojim dolgim izvajanjem, toda nisem si mogel misliti, da bi slabo mislili o meni.

Upam, da mi verujete in vpoštevajte me na podlagi mojih izjav. Čakam Vaš svet, da bom vedel, kaj naj storim, zakaj zadosti mi je, da bi še dalje užival tiste pravice s sodelavci, ne da bi izvrševal svojo dolžnost napram svoji strokovni organizaciji.

Delavec (v Avstriji), ki tako misli, ni odpadnik, pač pa je malomarnen. Napako se prav lahko popravi. Pismo dokazuje, kako velik pomen pripisuje avstrijsko delavstvo strokovnim organizacijam.

Da bi se polastil dedščine, je hotel sežgati svoja brata. V vasi Hochstrass v Avstriji je zgorel skedenj kmeta J. Dasebecka. Preiskava je dognala, da je skedenj zažgal kmetov 25 letni sin Gottfried z namenom, da bi zgorela njegova dva brata, ki sta prenočevala na skednju in da bi po njuni smrti postal edini dedič očetovega premoženja. — Med »dobrim« kmetiskim ljudstvom je mnogo gnilega. Katoliška vzgoja se ne obnese.

Gasilec obsojen na smrt. V Češki-Lipi je bil te dni obsojen na smrt trobentač prostovoljnega gasilnega društva v Wolfsdorfu. Tekom lanskega leta je pri treh najpremožnejših posestnikih svoje vasi zažgal poslopja, ki so vsa do tal pogorela. Pri enem požaru je smrtno ponesrečil en gasilec, pri drugem je umrla ena ženska in tako dalje. Materijalne škode je nad 1 milijon Kč. Trobentač je postal sumljiv radi tega, ker je bil vedno prvi na kraju požara, dasiravno so požari izbruhnili navadno med 3. in 4. uro zjutraj. Priznal je, da je na ta način hotel paradirati v gasilski uniformi in se izkazati, kako dobro zna trobiti

Mihevce Nace:

Varčevanje, gospodarstvo in številke, ki jih je treba poznati.

(Konec.)

Kakor je pred nekaj meseci poročal v Nemčiji izhajajočemu listu »Reklame« vladni svetnik dr. Rölle, so v Braziliji uničili 4 milijone kavinih grmov, da bi znižali produkcijo kave na 15 milijonov vreč. Sploh se v Braziliji uniči in požge več kave nego se je izpije. Zavod za licitacijo kave v imenovani deželi je sedaj sklenil, da se bo kava uporabljala za gnoj in je zato že dal na razpolago 60.000 vreč kave.

Holandsko-vzhodnoindijska trgovska družba je dala uničiti tisoče kvintalov dišav, da se ohranijo visoke cene. V Ameriki in v Egiptu so dali požgati bombaž; v Zedinjenih državah so požgali pšenice tisoče vagonov. Na Francoskem so razlili tisoče hektolitrov vina, ker so hoteli prištediti stroške za nabavo novih sodov.

V Kanadi se namerava uporabiti pšenična polja za zimsko pšenico odslej za pašo. Na Ceylonu se odtrgava sedaj od vsake čajne rastline mesto treh samo po eno pero, ker hočejo znižati žetev čaja na 75 milijonov funtov.

Celo v Nemčiji so uničili veliko število kvintalov sladkorja, da preostanki zalog ne znižujejo cene, s katero se znatno nadomesti »škoda« uničenega sladkorja.

Danes razbijajo v Nemčiji v tovarnah porcelana del proizvodov, da cene porcelana ne bi padle.

Ker se pri plavžih iz ostankov lahko izdeluje neki cementu podobni material, ki se da uporabljati pri gradnji cest in hiš, plačuje cementna zveza lastnikom plavžev odškodnino, da teh ostankov ne porablajo v pametne svrhe.

Iz teh primerov je razvidno, da ni kapitalizmu na tem ležeče, da bi se prišlo na pametno pot. Ali naj človeštvo še dolgo prenaša te gospodarske nerednosti?

Ali ne more predvsem delavski razred napeti vse sile, da revidira ta nered? Uničevati blago, mesto da bi ga uporabljali v prid človeštva, da bi zadovoljilo z njim svoje potrebe, samo zato, da ostanejo cene visoke, to je gospodarstvo, ki ga je treba odpraviti.

Železniški sprevednik morilec. Pred nekaj dnevi sta bila na progi Kovel—Sarny na Poljskem v železniškem vlaku umorjena ter oropana neki intendantni ter neki računski častnik. Odvezto jima je bilo 100 tisoč zlotov. Dognano je, da je omenjena potnik umoril sprevednik dotičnega vlaka, in sicer s pomočjo strojevodje. Morilca sta bila aretirana.

Z ročno granato proti svatom. V gališki vasi Rogezro je bila svatba. Neki hlapec, ki se je nahajal na vojaškem dopustu, je neopaženo vrgel med svate ročno granato, in sicer iz jeze, ker ga niso povabili v goste. Ranjenih je bilo 14 oseb, od teh 6 težko.

Letalska nesreča v Franciji. Težka letalska nesreča se je zopet dogodila na Francoskem. Pri Metzju so imeli vojaške letalske vaje. Neko letalo je strmoglavilo iz precejšnje višine in se je vžgalo. Štiri osebe, ki so se nahajale v letalu, so zgorele.

Eksplozija municijskega skladišča. Pri eksploziji granate v municijski zalogi v Piazenzi v Italiji sta bila dva delavca dobesedno raztrgana na kosce. Tako gre denar davkoplačevalcev v nič.

Menih umoril samostanskega predstojnika. Menih Silvester v samostanu Sveta Petka v Jagodini je z revolverjem ustrelil samostanskega prednika Imana Mohameda Barankoviča. Silvestra, ki izjavlja, da je krvavo dejanje storil iz maščevanja, ker ga je umorjeni baje pretepal, so zaprli.

Zdravnik v Brooklinu zaboden. Ni še dolgo od tega, ko so listi poročali iz New Yorka o tem, kako so roparji izvabili nekega tamošnjega zdravnika sredi noči na prsto in ga na to umorili. Sedaj pa zopet poročajo o enakem slučaju. Ugledni zdravnik ter specializist za očesne in nosne bolezni dr. Deely je bil v lastnem stanovanju zaboden in razen tega so mu storilci glavo popolnoma razbili.

Karlisti v Španiji. Don Jaime Bourbonški, karlistični pretendent za Španijo, je odpotoval v pokrajine Baskov, kjer ima karlistične shode. Baski (ob Pirinejih) zahtevajo tudi avtonomijo, kakor Katalonija.

Litavska vlada je izgnala papeževega nuncija. Papeževega nuncija Bartolonija v Kownu je litavska vlada pozvala, da zapusti deželo. Nuncij se je hotel še udeležiti evharističnega kongresa v Vilkovskiju, toda vlada je to preprečila z njegovim izgonom. Odpotoval je skrivaj z avtomobilom do nemške meje. Kaj poreče Vatikan na to odredbo litavske vlade, ni znano. Če bi Vatikan ukinitel diplomatske zveze, namerava vlada odpovedati konkordat, kar bi bilo Vatikanu še bolj neprijetno.

Druga sovjetska petletka. Ni še prva petletka (petletni načrt industrializacije) dokončana, se že delajo načrti za drugo petletko. Tozadevna komisija je bila te dni pod predsedstvom Kubiševa sestavljena.

Sovjetska naročila na Japonskem. Sovjetski poslanik v Osaki je v nekem govoru povdaril potrebo, da se kogažanja o dovoljevanju kreditov čimprej zaključijo. Poslanik se je obrnil zlasti do zastopnikov bank in industrije in jih je opozarjal na vedno naraščajoči trgovski promet med Sovjetsko Unijo in Japonsko. Bežno je orisal program sovjetske Unije za industrializacijo vzhodnoazijskih pokrajin sovjetske Unije in je opozarjal na ugodne prilike, ki se nudijo pri tem uporabi japonskih strojev, električnih aparatov itd. Sovjetska Unija je pripravljena izvršiti pri japonski industriji naročila za 40 milijonov rubljev, po potrebi tudi več.

Amerika bi znižala vojne dolgov. Toda evropske države morajo omejiti oboroževanje. To stališče zavzema državni tajnik Stimson, ki v kratkem obišče Evropo. Zlasti se nanaša ta pogoj na Francijo in Italijo.

Kavine zaloge pogrezajo v morje. Iz Rio de Janeira (Brazilija) poročajo, da so tamošnji velepridelovalci in prodajalci kave sklenili, velike zaloge kave pogrezati v morje, da bi na ta način preprečili padanje cene kavi. 4500 vreč kave so že vrgli v morje, sledilo bo pa še 40.000 vreč. Si more še kdo predstavljati hujski vnebovpijoči greh? In medtem, ko letno na milijone ljudi po vsej zemlji pogine za gladom, zažigajo kanadski žitni trusti velikanske količine žita, da bi vzdržali cene na zaželjeni višini. Kdo more še trditi, da je današnji kapitalistični družabni red pravičen?

Izzivalnost snobizma. Kaj vse Američani zbirajo. Veliko tisočev revnih proletarcev počiva v Dolomitih kot žrtev brezsmiselne avstrijsko-italijanske vojne. S krvjo oškropljene skale so danes senzacija nadutim Amerikancem. V Cortina d' Ampezo pride vsako leto bogata Amerikanka za več tednov, ki v tem času venomer lazi po hribih in zbira — kosti bivših vojakov. Pravi, da je našla že mnogo jako lepih, belih eksemplarov in jih ima že za cel muzej. Lep smoter svetovne vojne.

Jubilej železnice. V ponedeljek, dne 8. t. m., je bila 150. rojstna obletnica Jurija Stephensona. Stephenson je bil namreč rojen dne 8. junija 1781 v Angliji. Prva železnica, ki je bila jako enostavne konstrukcije med mestoma Stocktonom in Derlingtonom leta 1825. Tovarna za lokomotive v New-Castleju je bila daljšo dobo jako pomembna.

Poljšak vendar uspešen? Na dunajski medicinski fakulteti se vrši poseben tečaj za zdravnike, ki se hočejo specializirati na zdravljenje raka. V tem tečaju je imel dvorni svetnik Funke predavanje o Poljšakovem mazilu proti raku, ki ga on že dalj časa in v različnih slučajih uporablja, in to baje z več ali manj dobrim uspehom. Zelo dobro učinkuje pri zunanjem raku, na površini telesa, medtem ko za raka na notranjih organih ne pride v poštev.

Mesto Berlin ima dolga 772 milijonov mark, njega premično in ne-

Ljubljana.

SK »Svoboda«, Redni občni zbor SK »Svobode« se vrši v petek, dne 12. junija t. l. v prostorih »Svobode« v Delavski zbornici. V slučaju, da bi bil občni zbor ob navedeni uri nesklepčen, se vrši pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih.

Maribor.

Morala trpi v zasilnih stanovanjih. Mestni mladinski svet je na svoji zadnji seji, ki se je vršila minuli teden, razpravljaval med drugim tudi o kvarnem vplivu barakarskega življenja na mladino. Zlasti se to tiče razmer v baraki mestne občine v Kraljeviča Marka ulici. Hvalevredno je, da se je za to vprašanje začel zanimati mladinski svet. Da se napravi konec tem razmeram v baraki, pa bržčas ne bodo zadostovali ukrepi, ki jih je menda ta seja osvojila, t. j. da naj bi se te nadležne stanovalce enostavno izgnalo iz Maribora. Tudi je absurdna trditev, da stanujejo v tej baraki večinoma delamržeži. Čudimo se, kako da se sploh zamore označiti ljudi, ki žal vsled velike brezposelnosti nimajo zaslužka, za delamržeže. Zanimivo bi bilo izvedeti, kdo izmed njih, ki so si dovolili tako grd naziv na te nesrečneže, se je tudi resno potrudil, da bi jim preskrbel delo in šele nato dotične, ki bi se ne hoteli odzvati, označil za delamržeže. Nikakor pa ne gre, kar večino stanovalcev pavšalno tako grdo osumničiti. Vzemimo slučaj, da bi bila ta trditev tudi upravičena, z izgonom teh ljudi pač nemorala ne bo odpravljena; kvečjemu pa se bo to nemora-

lo preneslo tudi v te kraje, kamor se bo te ljudi izgnalo. V barako pa se bodo naselili drugi brezstanovalci, ki bodo to žalostno življenje nadaljevali. Leglo te nemorale se da iztrebiti le na ta način, da se za brezstanovalce zgrade stanovanja, barako pa podere. To je dolžnost družbe, ki bi takih sramotnih stanovanjskih razmer nikakor ne smela trpeti.

Velik požar v skladišču Kemindustrije v Melju. Minuli četrtek je v skladišču Kemindustrije izbruhnil požar, ki je uničil večjo množino kemikalij, olja in barv. Ogenj je prodril skozi strop do drugega nadstropja, kjer je skladišče Franzovega mlina. Požar je, kakor se domneva, nastal vsled kratkega stika. Mariborski požarni brambci se je po dveurnem napornem gašenju posrečilo požar omejiti. Nastala škoda se cenila nad pol milijona dinarjev.

140 otrok bo to leto poslala mestna občina na počitnice. Od tega števila bo oddanih 100 okrepčila potrebnih otrok v »Počitniški dom na Pohorje«, 40 pa bo poslanih na morje.

Vlom v blagajno Ljudske Samopomoči so izvršili neznan storilec ponoči na četrtek, dne 14. t. m. Nasilno so odprli blagajno ter odnesli nad Din 3000.— gotovine in še nekatere druge vrednostne predmete. — Domneva se, da so ta vlom izvršili isti vlomilci, ki so o binkoštih vlomili v Obrtno banko v Ljubljani.

Tragična smrt mladega dečka. Minuli teden je dobil uslužbenec drž. žel. Mrovle, ki stanuje v žel. koloniji, z avtomobilom dostavljen premož. Med razkladanjem premož se je Mrovletov sinko neopaženo splazil do avtomobila, kjer se je igral s cevjo, ki služi za izpuh plina. Ko je bil avtomobil prazen, je šofer pogljal motor; baš v tem trenutku pa je hotel tudi otrok zatrobiti v cev, vsled česar je švignil izpuh otroku v odprta usta. Deček je zadobil tako težke opekline, da je dan kasneje podlegel poškodbam v splošni bolnici.

Umrli so pretečeni teden v Mariboru: Jožefa Jodi, služkinja, 33 let stara; Helga Birgmayer, hči trgovca, 2 leti; Leopoldina Stiger, roj. Stepišchnegg, soproga trgovca, 76 let; Rado Molan, sin delavca, 3 in pol

leta; Marija Kleinschuster, roj. Schirkowitz, zasebnica, 70 let; Alfonz Škerjanc, zasebni uradnik, 39 let; Franc Cafuta, obč. delavec, 76 let; Jurij Kolarič, delavec, 75 let; Boris Mravljec, učenec, 7 let; Marija Nendl, soproga trgovca, 36 let; Polde Modic, vpok. policijski uradnik, 55 let; Josip Mavrič, upok. nadučitelj, 81 let; Ivan Ruber, posestnik, 65 let; Alojzij Škrabi, brivski pomočnik, 21 let; Ferdinand Hauptmann, posestnik, 44 let; Magdalena Turnšek, roj. Scheiner, 67 let; Franc Neubauer, vojn. teh. uradnik, 28 let; Marija Lilek, roj. Krajnc, soproga železničarja, 27 let. — V splošni bolnici so umrli: Karl Šerjan, Andrej Perdan, Franc Pelikan, Peter Fok, Alojzij Hojnik, Jurij Rakuša, Anton Radolič, Jakob Ervaš, Andrej Eferl, Marija Marovšek, Ivana Rožič, Julijana Koren, Florijan Stiplovšek, Josip Nendl, Marija Domanjko, Antonija Zernko, Anton Šafarič in Danijel Božkan.

Nezgod. 7. t. m. je 47 letni v Krčevini stanujoči železničar F. P. nehote zavžil precejšnjo količino octove kisline in se je zastrupil. Prepeljali so ga v splošno bolnico. — Popoldne pa je padel 44 letni na Koroški cesti stanujoči delavec I. N. v veži iste hiše vsled onemoglosti in se je poskušoval na čelu tako težko, da ga je moral rešilni oddelek prepeljati v bolnico. — Pes je ugrizel 7. t. m. zvečer 13 letno v Minski ulici stanujočo učenko H. S. v desno nogo. Pri rešilnem oddelku so ji nudili prvo pomoč.

Tatvina kolesa. Minuli petek je bilo izpred kavarne »Orient« ukradeno novo dvokolo nekemu uslužbencu tovarne Doctor & drug. Kolo je vredno nad 1000 Din.

Polnilna peresa dobite že za 18 dinarjev v papirnici Ljudske tiskarne. Oglejte si jih!

Trbovlje.

Izlet »Prijatelja Prirode« na binkoštno praznike so potekli v največje zadovoljstvo. Skupina, ki je posetila Gorenjsko, je v najlepšem vremenu dospela na Golico v družbi Zagrebčanov. Drugi dan so se podali čez Vintgar na Bled, spremljani od sodrugov z Jesenic. Druga skupina je imela lep izlet na binkoštno nedeljo na Kum, v ponedeljek je posetila Mrzlico in Sv. Goro. V nedeljo, dne 31. maja, je bil zopet lep izlet na Mrzlico. Dež je sicer hotel kaliti veselje izletnikom, a se je premislil, ker se je prepričal, da bi bilo brezuspešno. V nedeljo, 7. junija, posetimo člani iz Zagreba, Trbovelj in Hrastnika celjske sodruge in sicer je predviden izlet na Celjsko kočjo. Trboveljčani pojdemo zarana peš čez Mrzlico na Celje. Upamo, da preživimo v družbi celjskih sodrugov in sodrugov skupno veselo ure, saj je narava baš sedaj v najlepšem cvetju. Torej na plan, člani »Prijatelja Prirode«!

Trbonje.

Prvi nastop diletantov »Svobodašev«. Končno smo se le zbudili ter

Vsako mora čitati Fr. Žgežev knjigo

o spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi v vseh knjigarnah. ---

bomo prvič v Trbonjah dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne uprizorili burko »Trije tički«. Svobodaši od blizu in daleč, prijazno vabljeni! — Priprav. odbor »Svobode«.

Črna.

Delavsko kulturno gibanje pod Peco. Z veseljem se opaža zopetno delovanje tukajšnje »Svobode« pod vodstvom nekaterih delavnih sodrugov. Tako so nas med drugim iznenadili z objavo, da bo obnovljeni dramatični odsek uprizoril znano veselejšo »Davek na samce« na svojem obnovljenem odru v dvorani gostilne »Knez« v nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne. Sodeloval bo tamburaški odsek, ki bo zaigral med odmore lepe in izbrane komade, za katere se je baje že na svoji redni vaji dobro pripravil. Zavedni sodrugi bodo za to svojo požrtvovalnost sprejeli posebno priznanje občinstva, ki bo v obilnem številu posetilo predstavo, za katero vlada že sedaj splošno zanimanje. Sodrugi, le tako naprej, uspeh ne bo izostal!

Meh za smeh.

Gospa novi kuharici: »In kje so spričevala?«

Kuharica: »Raztrgala sem jih.«
Gospa: »Kako nespametno!«
Kuharica: »Tega bi gotovo ne rekli, če bi jih videli.«

»Ali me je kdo iskal, ko me ni bilo doma?«

»Da, milostiva; ob petih je prišla gospa Beličeva.«

»Ali se je zelo jezila, ker me ni dobila?«

»Seveda; toda rekla sem ji, da se ji ni treba jeziti, ker vas topot zares ni doma.«

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj** 14 karatno originalno američansko **zlato nalivno pero** ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio welt«. Naroča se Administration der »Radio welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, proje Gosposka 9.

NI POTREBA

skrbeti, kje si boste nabavili **obleke, čevlje, sandale, perilo, klobuke, ter vsakdanje potrebščine**, ker kupite iste po zelo solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Oglejte si izložbe in zalogo!

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in šivalne stroje vseh vrst popravlja najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14
Velika zaloga gramofonov in plošč znamke »Columbia« in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inseren-tih.

JAKOB KOVAČ, Celje,

diplom. krojaški salon,

Razlagova ul. 6, blizu Delavske zbornice

priporoča svoje izdelke na mero in sicer vse vrste oblek za gospode, dečke in turiste. Oglejte si izložbo. Za člana »Prijatelja prirode« 10% popust.

Litro se en zvezek!

od Papirnice

Ljudske tiskarne
Šlomškov trg 6

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovški trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.